

РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСУВАННЯ СТАРТАПІВ В УКРАЇНІ

Стартапи є важливим драйвером інноваційного розвитку економіки, що особливо актуально для України в умовах трансформаційних змін. Проте в Україні спостерігається значна диференціація доступності фінансових ресурсів для стартапів залежно від регіону, що впливає на їхній розвиток та успішність.

Фінансування стартапів в Україні має свої регіональні особливості, які зумовлені економічними, соціальними та інфраструктурними факторами. В Україні існує значна різниця в доступності фінансових ресурсів для стартапів залежно від регіону, що впливає на їхній розвиток та успішність. В Україні основними джерелами фінансування стартапів є [1]:

- державні програми: Уряди деяких регіонів реалізують програми підтримки стартапів, що включають гранти, субсидії та інші форми фінансової допомоги. Наприклад, програми на кшталт "Startup Ukraine" мають на меті підтримку молодих підприємців;

- бізнес-інкубатори та акселератори: різні регіони країни мають свої бізнес-інкубатори, які пропонують менторство, навчання та доступ до інвестицій. Наприклад, такі організації, як Eastlabs та iHUB, активно працюють у великих містах, таких як Київ і Харків.

- краудфандинг: зростаюча популярність краудфандингових платформ дозволяє стартапам залучати кошти від широкої аудиторії. Це особливо актуально для проектів, які можуть зацікавити споживачів.

Важливу роль у фінансуванні стартапів відіграє держава. Зокрема, в Україні функціонує Український фонд стартапів, який надає гранти на ранніх стадіях розвитку стартапів. Проте обсяги фінансування з боку держави часто є недостатніми, що змушує стартапи шукати кошти за кордоном. Так, українські стартапери активно використовують можливості міжнародних програм, таких як Horizon 2020. Масштабні закордонні фінансування є однією з причин «відтоку мізків» з України.

Регіони України демонструють різну активність у сфері стартапів. Безперечним лідером є місто Київ, де зосереджено найбільше венчурних фондів, бізнес-інкубаторів та акселераторів. Так, у Києві працюють такі відомі акселератори, як EastLabs, iHub, Radar Tech та інші. Львівська область також активно розвиває стартапи, особливо в IT-секторі, завдяки наявності інкубаторів та акселераторів, таких як Startup Depot, Founder Institute Lviv та IT-кластер. Одеська область має значний потенціал для розвитку стартапів завдяки своєму стратегічному розташуванню та розвитку логістики, проте тут спостерігається менша кількість стартапів порівняно з Києвом та Львовом.

В Україні існує кілька регіональних програм підтримки стартапів, які сприяють розвитку інноваційних проектів у різних сферах, зокрема наступні [2]:

1. Український фонд стартапів (УФС): фонд запускає грантові програми для стартапів на стадіях pre-seed та seed, зокрема у співпраці з Western NIS Enterprise Fund. Загальна сума фінансування становить 2,5 млн доларів США, а стартапи можуть отримати до 50 тис. доларів на розвиток у сферах AR/VR, фінансових технологій, медицини та ін.

2. Грантові програми для tech-стартапів: програми, що пропонують гранти від 10 до 50 тис. євро для стартапів, які розробляють інноваційні продукти. Грантові програми включають підтримку в модифікації бізнес-моделі та розробці стратегії розвитку.

3. Visa Everywhere Initiative: глобальна програма відкритих інновацій, яка пропонує українським стартапам можливість отримати фінансування в умовах війни.

4. Регіональний акселератор GCIP у Херсонській області: підтримується Організацією Об'єднаних Націй з промислового розвитку (UNIDO) та спрямований на підтримку стартапів, що впроваджують екологічно чисті технології. Акселератор пропонує менторство та допомогу у пошуку інвесторів.

5. Конкурс стартапів «Startup World Cup»: цей конкурс проводиться в Україні за підтримки EIT Community RIS Hub Ukraine та Sigma Software Labs, надаючи платформу для підготовки до глобального етапу з призом у 1 млн доларів інвестицій.

6. «Креативна Європа: Інноваційні лабораторії»: програма Євросоюзу з бюджетом 2,4 млрд євро, що підтримує учасників креативних індустрій.

Ці програми створюють сприятливе середовище для розвитку стартапів в Україні, забезпечуючи фінансування та менторську підтримку, що є критично важливим для їхнього успіху в умовах сучасної економіки.

Незважаючи на певні успіхи, Україна все ще відстає за кількістю стартапів від провідних країн світу. Так, за даними Startup Ranking, Україна посідає 43-тє місце в світі за кількістю стартапів (250), випереджаючи деякі країни Балтії та Центральної Європи, але значно поступаючись США, Індії, Великій Британії. Для України з її науковим та інноваційним потенціалом цей показник є дуже низьким. Саме тому необхідно вдосконалювати механізми державної підтримки стартапів, зокрема розширювати перелік фінансованих ідей, спрощувати процедури отримання грантів, створювати сприятливі умови для розвитку венчурного фінансування [3].

Отже, регіональні особливості фінансування стартапів в Україні свідчать про необхідність комплексного підходу до розвитку стартап-екосистеми. Важливо забезпечити доступність фінансових ресурсів для стартапів на всіх стадіях розвитку, активізувати співпрацю бізнесу, науки та влади, залучати міжнародні інвестиції. Це дозволить Україні реалізувати свій інноваційний потенціал та посилити конкурентні позиції на глобальному ринку стартапів.

Список використаних джерел:

1. Таран С.Ф. Регіональні особливості розвитку інноваційного підприємництва: дис... канд. екон. наук: 08.00.05/ Луцький національний технічний університет. Луцьк, 2021. 205 с.

2. Сім грантових програм для tech-стартапів. URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2024/04/22/712670/>

3. Програми підтримки стартапів. URL: <https://zp.gov.ua/news/160541-programi-pidtrimki-startapiv>